

Beperken van de risico's in Vlaanderen & evaluatie LIVC R

VVSG

Maarten De Waele

Coördinator Preventie Gewelddadige
Radicalisering & Toxische Polarisatie

RoI VVSG

- Sinds januari 2015 (1 FTE)
- Algemene ondersteuning naar lokale besturen
 - o **Dienstverlener**
 - Helpdesk (133 vragen van 53 lokale besturen in 2023)
 - Kennis & expertise (bevraging, opleidingen, studiedagen, werkbezoeken, forum,...)
 - Borgen van kennis & expertise (website, nieuwsartikelen, publicaties, forum, goede praktijken,...)
 - o **Netwerkvormer**
 - Werkgroep radicalisering (beleidsmatige centrale werkgroep, 4*per jaar)
 - Intervisie casemanagers (praktijkgericht, 4*per jaar)
 - Regionale multidisciplinaire platformen (3 provincies, op vraag van lokale besturen)
 - Digitale infosessies rond specifieke thema's (bvb. complottheorieën, spanningen jongeren & politie, ...)

RoI VVSG

- Specifieke ondersteuning: Begeleidings- en coachingstraject LIVC R
 - o Ontstaan vanuit ISF-P project: EMMA (Evaluation and Mentoring of Multi-Agency approaches to violent radicalisation) - > sinds 1 februari 2020: + 1 FTE
 - o Sinds 1 februari 2022: verankering via BVR
 - o Intensief begeleidings-en coachingstraject op maat van lokale besturen
 - o 19 LIVC R trajecten bij 38 aantal gemeenten
 - o Capteren van signalen partners, door werktafels en/of opstellen bevragingen
 - o Ondersteunende documenten (draaiboek LIVC R, V&A fiche LIVC R, sjablonen, LIVC R cartografie, ...)
 - o Vormingen (i.s.m partners)
 - o Oefeningen: voor (potentiële) deelnemers LIVC R, en/of partners buiten het netwerk
 - o Monitoring- en evaluatieluik a.d.h.v. EMMASCAN (+ 5 LIVC R)

Beperken van de risico's in Vlaanderen?

- Nood aan **een integrale, interbestuurlijke visie** waarbij preventie (Vlaams) en repressie (federaal) hand in hand gaan
 - o Er ontbreekt een gedeelde federaal-regionale visie over een structurele en complementaire integrale aanpak
 - o Inspelen op voedingsbodems van gewelddadige radicalisering en schadelijke polarisatie (samenlevingsproblematiek) + aanpak veiligheidsproblematiek
 - o Een gedragen interbestuurlijk (federaal-Vlaams) akkoord
- Nood aan een **structureel beleid** met terugkerende budgetten (Parlementaire onderzoekscommissie Terroristische aanslagen)
 - o Beleid op lange termijn mogelijk maken <> korte termijn projectmiddelen
 - o Met ruimte voor lokaal maatwerk afgestemd op de specifieke behoeften en uitdagingen van de lokale bevolking
- **Slagkracht** voor de geïntegreerde aanpak
 - Duidelijk mandaat met doorzettingsmacht voor lokale besturen
 - Belonen van intergemeentelijke en intersectorale samenwerking
 - + aandacht & extra ondersteuning voor kleinere gemeenten met specifieke noden en beperkte capaciteit
 - in co-creatie met lokale besturen en -actoren produceren van instrumenten of handvatten

Beperken van de risico's in Vlaanderen?

- Ondersteunen van lokale besturen bij **het herstellen van het vertrouwen** van de burger in maatschappelijk instituties
 - o (verder) steunen en uitrollen van goede praktijken voor het versterken van de relatie tussen jongeren en maatschappelijke instellingen zoals de politie en de gemeenten
 - o Investeren in sociale cohesie en het voorzien van 'safe' en 'brave spaces'
 - o Sensibilisering over desinformatie en (online) weerbaarheid voor propagandatechnieken en haatboodschappen ism scholen
 - o werk maken van educatie en informatie over de rol van de politiek en in te zetten op transparante klachtenbehandelingen
- Uitwerken van een (juridisch) kader voor de **aanpak van (online) haat en polarisatie**
 - o Integraal en geïntegreerd actieplan op te stellen tegen online haat en polarisatie, samen met socialemediaplatformen, om complottheorieën, desinformatiecampagnes en valse profielen aan te pakken (rekening houdend met de GDPR wetgeving)
 - o (online) omstaanders en lokale besturen te steunen en te activeren in het omgaan met verspreiders van desinformatie, online polarisering en haatspraak
 - o Projecten om 'factchecks' bij mis- en desinformatie (waarvan lokale besturen het slachtoffer zijn) uit te voeren
- **Valkuilen aanpakken**
 - o "verradicaliseren van problematieken"
 - o Beleidsmatig/administratieve valkuilen> bv. expertenpool kan alleen bij "radicalisering-extremisme" dus steden en gemeenten die heel sterk inzetten op preventie vallen (weeral) uit de boot.
 - o "deradicaliseringscursus"
 - o Blind staren op oprichting/aanwezigheid in LIVC R <> netwerk activeren

Evaluatie LIVC R?

- Begeleidings- en coachingstraject
 - o Rol van coördinator is cruciaal voor een goede start van een LIVC R
 - o Voorwaarde: genoeg tijd voor LIVC R kunnen vrijmaken, om netwerk uit te bouwen, werken aan vertrouwen, informeren van partners
 - o Bij voorkeur vanuit een dienst met linken naar sociale en veiligheidsthema's
 - o Sommige LIVC R hebben beperkt aantal signalen of enkel vanuit de lokale politie
 - o Door enge visie op radicalisering > men ziet de signalen niet, maar ze zijn er mogelijk wel
 - o Geen of weinig sociopreventieve actoren aanwezig waardoor vele voelsprietten geen link maken met de LIVC R (of door beperkte connectie mét of weinig aanbod)
 - o “Geen cases, dus geen overlegmomenten”
 - o Cultuur sensitieve vraagstukken (radicalisering)
 - o Sensibiliseren burgemeesters over noodzaak LIVC R en belang van inzetten op positieve identiteitsvorming.

Evaluatie LIVC R?

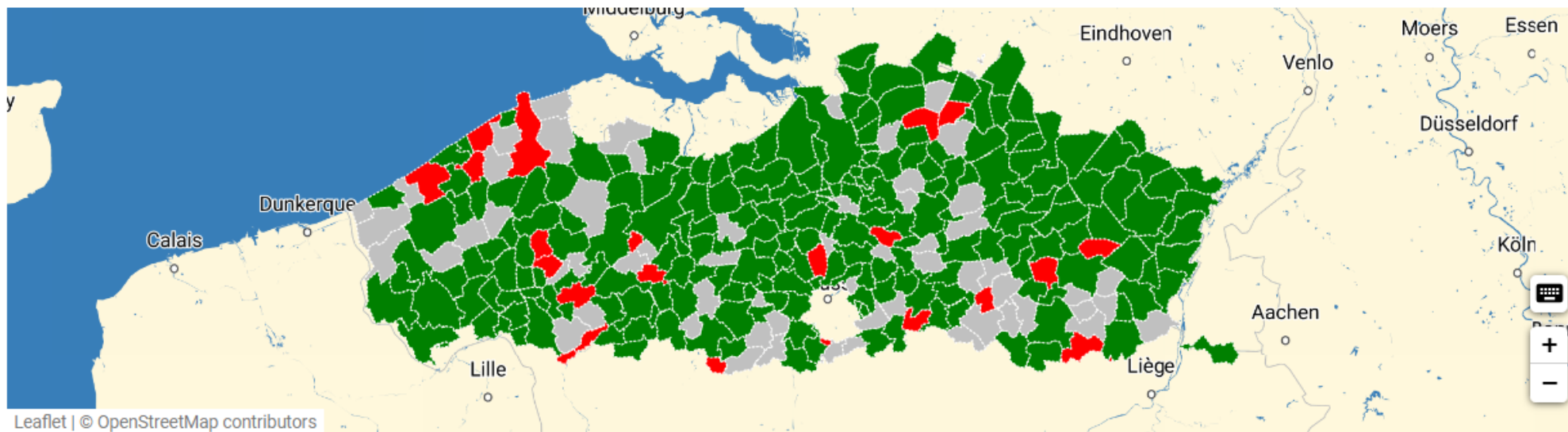
- Analyse over de toekomstbestendigheid van de LIVC R (ism Annelies Pauwels, VVI, 2022)
 - o Beperkt draagvlak voor het casusoverleg bij sociale partners
 - o Steeds evoluerende context van gewelddadig extremisme
 - o Nood aan evaluatie van de (werking van de) LIVC R
 - o Nood aan structurele verduurzaming van de LIVC R en overdracht van opgedane kennis

Evaluatie LIVC R?

LIVC R in Vlaanderen

Op deze kaart vindt u de Vlaamse gemeenten terug die een LIVC R hebben geïnstalleerd

■ Ja ■ onbekend ■ Nee

Bron: VVSG

Evaluatie LIVC R?

- o Verder onderzoek naar de mogelijkheid tot verbreden van de finaliteit van de LIVC R
 - o Van de finaliteit “voorkomen van terroristische misdrijven” tot een bredere basis (personen met signalen van risicogedrag te bespreken of van ‘individuen betrokken of in onmiddellijk gevaar van betrokken te geraken bij illegale activiteiten’) ~Deens model
 - o Basis voor het delen van informatie en de verwerking van persoonsgegevens over risicovol gedrag dat inspeelt op de grondoorzaken van misdrijven zoals (intrafamiliaal) geweld, persisterende (jeugd)delinquenten, druggerelateerde criminaliteit en radicalisering
- o **Van focus op fenomenen, naar focus op de grondoorzaken**
- o Radicalisering vloeit immers vaak voort uit andere criminaliteitsfenomenen zoals (intrafamiliaal) geweld, persisterende (jeugd)delinquentie en druggerelateerde criminaliteit.

Dank voor uw aandacht

Maarten De Waele
Katrien Van Mele | Team Veiligheid

Maarten.dewaele@vvsg.be

Katrien.vanmele@vvsg.be